

HS ELEMENTMONTAGE A/S

ARBEJDSMILJØ

BH32-23F - 3 GRUPPE - AS, MN, ST

BYGNINGSKONSTRUKTØR - 3. SEMESTER

CONTENTS

Grundlæggende sikkerhed/ Værnemidler	3
Arbejdsmiljø.....	3
Psykisk arbejdsmiljø.....	3
Fysisk arbejdsmiljø.....	4
Mindre byggepladser:.....	4
Farligt arbejde:.....	4
Ansvar og opgaver	5
Afgrænsning i fællesområder	5
Kranarbejde	5
Maskiner og værktøj.....	6
Maskiner.....	6
Håndværktøj med motor	6
Støj og vibrationer	6
Planlægning	6
Personlig sikkerhed	7
Elektrisk sikkerhed	7
Førstehjælp på en byggeplads	7

GRUNDLÆGGENDE SIKKERHED/ VÆRNEMIDLER

Hjelm

Brug hjelm, hvis der er risiko for, at blive ramt af gods, materialer eller værktøj, og hvor der er fare for at blive klemmt.

Faldsikring

Brug faldsikring, hvis det ikke er muligt at bruge kollektiv sikring som fx rækværker. Faldsikringsudstyr kan fx bruges ved kortvarigt tagarbejde op til ca. 4 timers arbejde. Vær opmærksom på, at faldhindrende udstyr er mere sikkert end falddæmpende udstyr.

Hørevern

Brug hørevern ved høreskadende støj over 85 dB(A).

Arbejdsbeklædning

Brug refleksstøj ved arbejde på trafikerede arealer.

Øjenværn

eller visir Brug øjenværn, hvis arbejdet indebærer en risiko for øjnene, og brug visir hvis det er nødvendigt at beskytte hele ansigtet. Det gælder fx, hvis der er risiko for flyvende partikler og støv eller sprøjt fra ætsende stoffer og skadelig stråling ved svejsearbejde.

Sikkerhedssko

Brug sikkerhedssko, hvis der er genstande, der kan falde ned på din fod. Sikkerhedsskoene skal have en værnesål, hvis der er risiko for at træde spidse eller skarpe genstande op i foden.

Åndedrætsværn

Brug åndedrætsværn, hvis der fx er risiko for at indånde støv, røg, gasser eller dampe under arbejdet. Vær opmærksom på at bruge det korrekte partikel- og gasfilter.

Kilde: Arbejdstilsynet

ARBEJDSMILJØ

Psykisk arbejdsmiljø

Psykisk arbejdsmiljø dækker over en række forhold og krav på arbejdspladsen. Disse forhold kunne være arbejdets betingelser og ressourcer, arbejdets indhold og variation, tilrettelæggelse af arbejde, arbejdslivets balance samarbejde mellem ledelse og medarbejdere og kollegaerne indbyrdes.

Psykologiske krav kan både handle om arbejdets mængde og indhold. Dette kan f.eks. være krav til medarbejderens opmærksomhed, koncentration, viden, erfaring, hukommelse, evne til at tænke i nye baner. Der er også krav til medarbejderens motivation, ansvarlighed, disciplin og arbejdsmoral.

Fysisk arbejdsmiljø

Entreprenørerne udfører selve byggeopgaven og har et arbejdsgiveransvar over for sine ansatte. Som hovedregel er det arbejdsgiveren, der har ansvaret for, at hele arbejdsmiljøloven overholdes.

Særligt i forhold til entreprenørens ansvar for medarbejdernes arbejdsmiljø gælder følgende:

Arbejdet skal være planlagt og tilrettelagt, så det kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Arbejdsstedet skal være indrettet forsvarligt.

Arbejdspladsen skal være ren da det er afgørende for at opretholde et sikkert fysisk arbejdsmiljø. Der skal være ordentlig rengøring og affaldshåndtering samt rutinemæssig vedligeholdelse af maskiner, udstyr og bygninger for at minimere risikoen for ulykker og skader.

De ansatte skal have den nødvendige oplæring og instruktion i at udføre arbejdet farefrit.

Arbejdsgiveren skal føre tilsyn med, at arbejdet udføres forsvarligt, og at medarbejderne følger instruktionerne.

Der skal udarbejdes skriftlige arbejdspladsvurderinger.

Arbejdsmiljølovens krav til den enkelte virksomhed omfatter ikke kun forholdene på hjemmevirksomheden.

Arbejdstilsynet skal også kontrollere arbejdsmiljøet og samarbejdet på byggepladserne.

PLAN FOR SIKKERHED OG SUNDHED - PSS Bygherren skal udarbejde en skriftlig plan for sikkerhed og sundhed (PSS), hvis der på byggepladsen er mere end én arbejdsgiver, og hvis der samtidig arbejder flere end 10 personer. Planens formål er at sikre alle et godt arbejdsmiljø – men den er samtidig et godt styringsredskab for byggeledelsen. En stor del af oplysningerne i PSS skal indgå i udbudsmaterialet.

Planens indhold Der findes detaljerede regler for, hvordan en PSS skal udarbejdes, og hvad den skal indeholde. En PSS skal bl.a. bestå af en organisationsplan, byggepladstegning og en beskrivelse af, hvor på pladsen der vil blive udført arbejde af flere arbejdsgivere samt en beskrivelse af de sikkerhedsforanstaltninger, der skal etableres. Planen skal også gøre rede for, hvem der kontrollerer, at PSS bliver overholdt og ajourført undervejs i byggeperioden. 4

MINDRE BYGGEPLADSER:

På byggepladser med op til 10 beskæftigede og flere arbejdsgivere er der ikke krav om en skriftlig PSS (Plan for Sikkerhed og Sundhed). I stedet skal arbejdsgiverne indbyrdes aftale, hvordan arbejdet på byggepladsen kan udføres uden at udgøre sikkerheds- og sundhedsrisici.

FARLIGT ARBEJDE:

Hvis der udføres farligt arbejde på en byggeplads, uanset størrelsen, skal arbejdsgiveren udarbejde en skriftlig vurdering af arbejdsmiljøet. Farligt arbejde kan inkludere gravearbejde i mere end 5 meters dybde, kranarbejde, arbejde med forurenede jord eller sprængningsarbejde.

Enkelt arbejdsgiver på store byggepladser:

På store byggepladser, hvor der kun er én arbejdsgiver, er der ikke krav om en skriftlig PSS. Dog er det en fordel for byggepladsledelsen at udarbejde en PSS på større byggepladser i alle tilfælde.

Selvom der måske ikke er et specifikt krav om en skriftlig PSS på mindre byggepladser eller byggepladser med en enkelt arbejdsgiver, er det stadig vigtigt at sikre, at sikkerheds- og sundhedsaspekterne håndteres på forsvarlig vis for at beskytte arbejdstagernes sikkerhed og sundhed.

ANSVAR OG OPGAVER

Bygherren har ansvaret for afgrænsning og arbejdsmiljøkoordinering i fællesområder, udarbejdelse og ajourføring af PSS samt anmeldelse af byggepladsen efter arbejdsmiljølovens regler. Bygherrens ansvar kan ikke overdrages til andre. Det praktiske arbejde med at udføre bygherrens forpligtelser kan – helt eller delvist – udføres i bygherrens egen organisation eller af en person fra bygherrens udpegede rådgiverfirmaer. Selv om bygherren vælger at engagere andre til at udføre dette arbejde, er det dog fortsat bygherrens ansvar, at det bliver udført korrekt.

Bygherren skal altid anmelde byggepladsen til Arbejdstilsynet, inden arbejdet påbegyndes, hvis:

1. arbejdets forventede varighed overstiger 30 arbejdsdage, og mindst 20 ansatte er beskæftiget samtidig, eller
2. den formodede arbejdsmængde overstiger 500 manddage.

AFGRÆNSNING I FÆLLESOMRÅDER

Før arbejdet påbegyndes, skal bygherren og arbejdsmiljøkoordinatoren (P) i PSS-dokumentet beskrive, hvor og hvornår der vil være flere arbejdsgivere, der arbejder samtidigt på byggepladsen. Bygherren skal indgå aftaler med hver enkelt arbejdsgiver om, hvem der er ansvarlig for etablering, vedligeholdelse og fjernelse af sikkerhedsforanstaltninger i fællesområderne. Disse aftaler bør være en del af udbudsmaterialet, så udgifterne til fælles sikkerhedsforanstaltninger kan inkluderes i tilbuddene. Aftalerne mellem bygherren og arbejdsgiverne bør præcist angive opgavens omfang og hvilket tidsrum, hvor sikkerhedsforanstaltningerne er pålagt hver enkelt arbejdsgiver. Aftalerne skal også beskrive, hvordan arbejdsmiljøkravene kan overføres til underentreprenører. Hvis der opstår uforudsete situationer under udførelsen, bør ændringer i afgrænsningen aftales med arbejdsmiljøkoordinatoren (B) på sikkerhedsmøder og indføres i PSS-dokumentet.

KRANARBEJDE

Risikovurdering og planlægning: Inden kranarbejdet påbegyndes, bør der foretages en grundig risikovurdering af arbejdspladsen og de specifikke opgaver. Dette indebærer identifikation og vurdering af eventuelle farer og risici, såsom tungt løft, kollisionsfare, ustabile omgivelser eller elektriske kabler. Baseret på risikovurderingen skal der udarbejdes en detaljeret planlægning, der inkluderer sikkerhedsforanstaltninger og procedurer.

Kraner skal være regelmæssigt inspiceret og vedligeholdt for at sikre deres sikre og pålidelige funktion.

Kranoperatører skal have adgang til og anvende passende personlige værnemidler som hjelme, sikkerhedsseler og skridsikre sko. Der skal også være tilstrækkeligt sikkerhedsudstyr til rådighed på arbejdspladsen, herunder sikkerhedsskilte, afspærringsanordninger og signaludstyr som horn og lys.

Kranoperatører skal have den nødvendige uddannelse, certificering og træning i sikker betjening af kraner.

Effektiv kommunikation mellem kranoperatører, holdet på jorden og andre involverede parter er afgørende for sikkerheden. Der skal etableres klare kommunikationsprocedurer og -signaler for at sikre korrekt koordination og advarsel om potentielle farer.

MASKINER OG VÆRKTØJ

Arbejde omkring entreprenørmaskiner i brug samt forkert anvendelse af maskiner og værktøj øger risikoen for ulykker og arbejdsskader. Uanset om du befinder dig i eller uden for førerhuset, er det vigtigt altid at være opmærksom. Følg desuden anvisningerne i leverandørens brugsanvisning. Vedligehold maskinen/værktøjet og sørg for, at beskyttelsesudstyr/sikringsdele fungerer efter hensigten. Alle el-apparater og værktøj, der bruges på byggepladsen, skal være sikre og være i god stand. Der skal udføres regelmæssig vedligeholdelse og kontrol for at identificere eventuelle defekte eller beskadigede enheder, der kan udgøre en risiko.

MASKINER

Alle maskiner, tekniske hjælpemidler og entreprenørmaskiner skal være CE-mærkede, leveres med en brugsanvisning på dansk og efterses efter leverandørens anvisninger. Maskiner må kun bruges af personer, der er fortrolige med dem og kan betjene dem på en sikker og forsvarlig måde og skal være ordentligt vedligeholdt.

Arbejde ved og omkring entreprenørmaskiner Kørende entreprenørmaskiner er altid en potentiel ulykkesrisiko, for de som arbejder omkring dem. Der findes tekniske løsninger, som bakalarmer, udskydelige førersæder og specialindrettede spejle, der kan reducere risikoen, men det er vigtigt, at både maskinfører og andre på pladsen er opmærksomme på at holde øjenkontakt og i øvrigt udvise adfærd, der tager højde for blinde vinkler etc.

HÅNDVÆRKTØJ MED MOTOR

Vælg værktøj, der støjer og vibrerer mindst muligt og samtidigt er mest effektiv til opgaven. Håndgreb, tyngdepunkt og forholdet mellem vægt og kapacitet har også betydning. Det er nemlig ikke ligegyldigt, hvor lang tid det tager at bore et hul. Værktøjet skal være beregnet til de opgaver, det bruges til. Elektrisk håndværktøj skal efterses mindst hvert halve år.

STØJ OG VIBRATIONER

Den bedste måde at undgå skader fra støj og vibrationer er at bruge maskiner og værktøj, der er effektive 6 og samtidig støjer og vibrerer mindst muligt, isolerede maskiner og udstyr, samt vibrationsdæmpende teknikker. Høreværn og en begrænsning af brugstiden er andre måder at forebygge på.

PLANLÆGNING

Bygherren bør fra starten planlægge, hvordan støjende og støvende værktøjer og maskiner kan anvendes, uden at de øvrige ansatte på byggepladsen belastes unødigt. Tilsvarende gælder, når der skal udføres særlig

farlige arbejdsprocesser. Man bør altid bruge maskiner og arbejdsprocesser, der giver det bedste arbejdsmiljø.

PERSONLIG SIKKERHED

Som udgangspunkt bør man bruge maskiner, værktøjer og arbejdsmetoder, som i sig selv sikrer de ansatte et godt arbejdsmiljø. I praksis vil man dog i mange situationer være nødt til at bruge høreværn, åndedrætsværn og andre personlige værnemidler ift. "Grundlæggende sikkerhed/ Værnemidler guiden " i side 2.

ELEKTRISK SIKKERHED

Elektrisk sikkerhed er en vigtig del af det fysiske arbejdsmiljø på en byggeplads, da elektricitet udgør en potentiel risiko for ulykker og skader.

Elektriske installationer på byggepladsen skal udføres i overensstemmelse med relevante sikkerhedsstandarder og forskrifter. Det inkluderer korrekt dimensionering, beskyttelse mod kortslutning og overbelastning, jordforbindelse og isolering af ledninger.

Arbejde på eller nær ledninger: Hvis arbejde udføres i nærheden af eksisterende elektriske ledninger eller kabler, skal der tages passende foranstaltninger for at undgå fare. Det kan omfatte kontakt med det lokale elseskab for at identificere og isolere elektriske ledninger, der er i nærheden af arbejdsområdet, samt brug af beskyttende barrierer og skiltning.

Alle medarbejdere, der arbejder med elektriske installationer eller udstyr, skal have tilstrækkelig træning og viden om elektrisk sikkerhed. De skal være i stand til at identificere farer, træffe foranstaltninger for at undgå ulykker og vide, hvordan de skal reagere i nødsituationer.

Regelmæssig inspektion og vedligeholdelse af elektriske installationer og udstyr er afgørende for at opretholde elektrisk sikkerhed.

FØRSTEHJÆLP PÅ EN BYGGEPLADS

Førstehjælp på en byggeplads er afgørende for at håndtere og give øjeblikkelig hjælp til medarbejdere, der er blevet skadet eller er blevet udsat for ulykker.

Det er vigtigt at have medarbejdere, der er trænet i førstehjælp og hjerte-lungeredning (HLR). Deres uddannelse bør omfatte viden om almindelige byggepladsrelaterede skader, korrekt anvendelse af førstehjælpsudstyr og procedurer til håndtering af nødsituationer.

Byggepladsen skal være udstyret med en førstehjælpskasse, der indeholder de nødvendige forsyninger og redskaber til at håndtere skader og nødsituationer.

Evakuering og alarm: Byggepladsen skal have klare og synlige nødudgange og evakueringsprocedurer.

Der skal være en klar kommunikationsprocedure for at rapportere ulykker eller skader til de relevante myndigheder og ledelsespersoner

Udover at kunne yde førstehjælp er det også vigtigt at implementere skadesforebyggende foranstaltninger på byggepladsen. Dette kan omfatte træning i korrekt brug af værktøj og udstyr, vedligeholdelse af

byggepladsens infrastruktur, rutinemæssig inspektion og identifikation af potentielle farer samt implementering af sikkerhedsprocedurer og -politikker.

Det er vigtigt at huske, at førstehjælp ikke kun handler om at reagere på ulykker, men også om at træffe foranstaltninger til at forebygge skader og skabe en sikker arbejdsplads for alle medarbejdere på byggepladsen.